

ESF VAHENDITEST RAHASTATAVA TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA

1. Üldandmed

Õppeasutus:	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
Õppekava nimetus: (venekeelsetel kursustel nii eesti kui vene keeles):	Raku põletus tehnoloogia
Õppekavarühm: (täiendus- koolituse standardi järgi)	Käsitöö
Õppekeel:	Eesti

2. Koolituse sihtgrupp ja õpiväljundid

Sihtrühm ja selle kirjeldus ning õppe alustamise nõuded. *Ära märkida milliste erialaoskuste, haridustaseme või vanusegrupi inimestele koolitus on mõeldud ning milline on optimaalne grupi suurus; ära tuua kas ja millised on nõuded õpingute alustamiseks.*

Sihtrühm:

- omab vähemalt põhiharidust
- arvutikasutuse algoskuste valdamine
- üks elatusallikas on käsitöö valdkonnast, koolitus on kavandatud käsitöö valdkonna ettevõtjatele (keraamika)
- eelistatud vanus 50+

Grupi suurus kuni 12 inimest

Õppe alustamise nõuded:

Õppima võib asuda isik, kes omab vähemalt põhiharidust oskab valmistada esemeid savitombust valmistamise ja savilehe tehnikas.

Koolitused on mõeldud täiskasvanutele, kes ei õpi kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis tasemeõppes.

Õpiväljundid. *Õpiväljundid kirjeldatakse kompetentsidena, mis täpsustavad, millised teadmised, oskused ja hoiakud peab õppija omandama õppeprotsessi lõpuks.*

- omab ülevaadet raku keraamika ajaloost ja tehnikast;
- teab raku tehnikaks sobivate omadustega savimasse, varub sobiva savi ja hoiustab nõuetekohaselt;
- tunneb raku keraamika põletusprotsessi ja vastavalt sellele valmistab ette töökoha ja materjalid, seab töökorda töövahendid ja seadmed, teab tuleohutusnõudeid;
- planeerib tööde järjekorra ja tööülesande täitmiseks kuluva aja ning materjali kulu, arvestades tööde hulgaga;
- vormib ülesande alusel rakupõletuse jaoks sobivad esemed ja põletab juhendamisel raku tehnikas, järgides tööprotsessi, ergonoomilisi töövõtteid ning säästlikku materjali kasutamist, käsitöömeistri kutse eetikat.

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga. *Tuua ära vastav kutsestandard ning viide konkreetsetele kompetentsidele, mida koolitusega saavutatakse.*

Kutsestandard: Keraamikasell, tase 4

B.2.1 Keraamikaesemete valmistamine

Tegevusnäitajad:

Tegevusnäitajad:

- 1) visandab oma idee ja koostab mõõtkavas tööjoonise, arvestab seejuures kahanemiseprotsendiga või loeb etteantud kavandeid või tööjooniseid;
- 2) valib tööülesandest, kavandist ja/või tööjoonisest lähtuvalt sobiva vormimisviisi: käsitsi treimine, ribatehnika, savitombust vormimine, pehmest ja jäigast savilehest vormimine, vormi abil paljundamine (valu- ja toppimismeetodil);
- 3) valib massile sobiva põletustemperatuuri ja –tehnika;
- 4) valib esemele sobiva viimistlusviisi: angobeerimistehnikad, poleerimine, glasuurimine, pinnatekstuurid jt;
- 5) valib ja hangib keraamiliste esemete tegemiseks vajalikud materjalid ja tarvikud, arvestades materjalikulu;
- 6) hoiustab materjalid nõuetekohaselt;
- 7) planeerib tööde järjekorra ja tööülesande täitmiseaja;
- 8) seab valmistusprotsessist lähtudes sisse ohutu ja käepärase töökoha ning hoiab selle puhta ja korras;
- 9) valmistab ette materjalid vastavalt eseme valmistusviisile: nt treimissavi, valusavi kipsvormide jaoks, angoobid;
- 11) valmistab kavandi järgi üksikesemeid ja väikeseeriaid valitud valmistustehnikas: viimistleb ja kuivatab eseme põletuskõlblikuks vältides praaki;
- 13) viimistleb ja kaunistab eseme valitud tehnikas;
- 14) valmistab ette glasuurid ja kasutab neid järgides tööohutuse reegleid ja kasutades isiklikke kaitsevahendeid (respiraator, kummikindad);
- 15) vajadusel sõelub või peenestab glasuuri;
- 16) valib esemele sobiliku glasuuri ja glasuurimisviisi (sisse kastmine, valamine, pinteldamine, pritsimine) ja puhastab esemed tolmust enne glasuurimist;
- 17) puhastab töövahendid ja seadmed (värvipüstol ja tõmbekapp) pärast kasutamist;
- 18) hindab visuaalselt ja materjalikirjeldustele tuginedes esemete sobivust põletuseks ja valib sobiva põletuse;
- 19) oskab pakkida esemeid elektriahju nii ette- kui glasuurpõletuseks, arvestab põletuste eripäruga;
- 20) valib juhtimispuuldil põletuseks sobiva programmi ja oskab seda vajadusel muuta, lähtudes kasutusjuhendist;

Põhjendus. *Tuua põhjendus koolituse sihtrühma ja õpiväljundite valiku osas*

Koolituse sihtrühm on valitud lähtuvalt sellest, et Eesti turul on väga palju keraamikaga tegelevaid väikeettevõtjaid, kellel puudub nii disaini kui tehnoloogiline kompetents, et eristuda enda toodanguga masskaubast. Sellest tulenevalt on Eesti turul palju pisiesemeid valmistavaid keraamikuid, kes ei suuda enda tooteid piisavalt müüa, et olla ettevõtjana jätkusuutlikud. Nende esemete valmistamisel ei ole väga tihti arvestatud klientide soovide ja vajadustega. Puudu jääb nii kujundusoskustest kui ka tehnoloogilisest pädevusest. Seetõttu pakume koolitust, mis võimaldab väikeettevõtjatel laiendada enda oskusi toodete disainimisel ja valmistamisel ning seeläbi tugevdada müügivõimalusi kõrge konkurentsiga turul. Raku põletustehnoloogia abil valmistatud esemed eristuvad tugevalt hetkel turul pakutavast, luues täiesti uue tootegrupi. Esemete valmistamine loob võimaluse siseneda täiesti uutele ja kõrgemas hinnaklassis spetsiifilistele turusegmentidele nagu on Jaapani teetseremoonia ja sushinõud. Selleks omandavad koolitusel osalejad toodete disainimiseks, vormimiseks ja põletamiseks vajalikud oskused.

Koolituse eesmärk on suurendada osalejate võimalusi luua tehnoloogiliselt keerukamaid ja erilisi esemeid, et anda neile turueelis.

3. Koolituse maht

Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	67
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	62
sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides: (õpe loengu, seminari, õppetunni või koolis määratud muus vormis)	12
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides: (õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas)	50
Koolitaja poolt tagasisidestatava iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	5

4. Koolituse sisu ja õppekeskkonna kirjeldus ning lõpetamise nõuded

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus. *Tuua sisu peamised teemad ja alateemad sh eristada auditoorne ja praktiline osa. Esitada õpiväljundite saavutamiseks vajaliku õppekeskkonna lühikirjeldus. Loetleda kursuse kohustuslikud õppematerjalid (nt õpikud vmt) kui need on olemas. Kui õppijalt nõutakse mingeid isiklikke õppevahendeid, tuua ka need välja.*

Õppe sisu:

Teemad ja alateemad:

- **Raku keraamika ajalugu:** teetseremoonia, raku esteetika, raku keraamika Jaapanis ja Euroopas. Auditoorne töö 8 tundi
- **Raku põletuseks sobilike esemete disainimine:** raku esteetika ja funktsionaalsus, esemete eripära arvestades põletusprotsessi ja toote turustamis võimalusi. Praktiline töö 6 tundi, iseseisev töö 5 tundi
- **Materjalid ja tarvikud:** raku keraamika valmistamiseks sobilikud savimassid ja glasuurid, materjalide hankimine, põletusahi, kindad, tuleohutus. Auditoorne töö 2 tundi
- **Esemete vormimine ja kuivatamine:** suure šamotisisaldusega savi eripärad, raku esteetika, funktsionaalsus, savilehest ja tombust vormimine. Praktiline töö 20 tundi
- **Esemete põletus Raku põletusahjus:** tuleohutus esemete ahju pakkimisel, põleti käivitamine, temperatuuri jälgimine, esemete ahjust välja võtmine ja suitsutamine, järeltöötlus. Auditoorne töö 2 tundi, praktiline töö 24 tundi

Õppekeskkonna kirjeldus:

Õppetöö toimub keraamika õppeklassis, kus on lauad, toolid. Raku põletus toimub töökoja sisehoovis tulekindla pinna peal.

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid. *Nõutav on vähemalt 70% kontakttundides osalemine ja õpiväljundite saavutamise hindamine. Õppijale väljastatakse õppe lõpetamise nõuete täitmisel tunnistus.*

Õpingute lõpetamiseks õpilane

- Valmistab enda disainitud raku toote
- Esitleb koolituse lõpus protsessist tehtud õpimappi ja kolme rakupõletuses valminud toodet

Õpimapi esitlemist hinnatakse mitmeeristavalt. Koolitusel osaleja osaleb koolitusel vähemalt 70% ulatuses. Koolituse läbimise kohta väljastatakse tunnistus.

5. Koolitaja andmed

Koolitaja andmed. *Tuua ära koolitaja ees- ja perenimi ning kursuse läbiviimiseks vajalikku kompetentsust näitav kvalifikatsioon või kompetentsi näitava õpi- või töökogemuse kirjeldus.*

Ingid Allik

Lõpetanud Eesti Riikliku Kunsttööstuskooli, Eesti Kunstiakadeemia dotsent ja raku keraamika spetsialist, raamatu „Raku kujunemine ja kogemus“ autor, teeneline kunstnik ja pikaajaline õpetaja Eesti Kunstiakadeemias.

Kaie Pungas

Lõpetanud Eesti Kunstiakadeemia, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli keraamika juhtivõpetaja, kunstnik ja koolitaja.

Õppekava koostaja:

/ees- ja perenimi, amet, e-mail/

Kaie Pungas

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli keraamika eriala juhtivõpetaja
kaiepungas@gmail.com